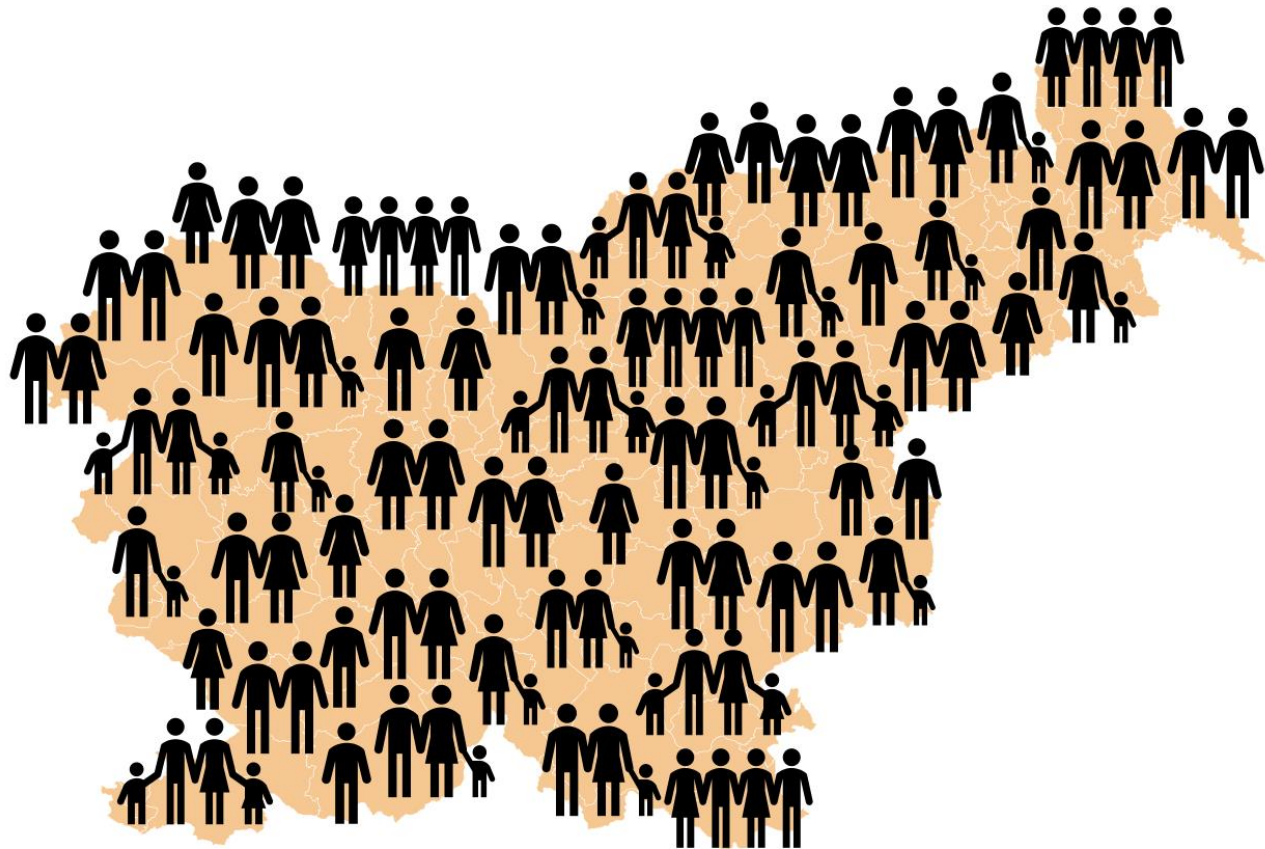

ALI SE SLOVENCİ ODLOČAMO ZA DRUŽINSKO ŽIVLJENJE?

20IN20

Gimnazija Kranj

Gorenjska

Kategorija A

Statistični urad Republike Slovenije

Evropske statistične igre 2020

CILJI IN HIPOTEZE

- CILJI:

- Raziskati trenutno stanje prebivalstva v Sloveniji → njihov položaj v družbi (družin, brez družine) ter določene podatke povezati z starostjo in izobrazbo
- Ovrednotiti in preveriti dane hipoteze, ki se navezujejo na podatke za celotno Slovenijo ter za Ljubljano in Maribor. Mesti sva si izbrali, ker predstavljata kulturni, gospodarski in izobraževalni središči Slovenije, zato predpostavljava, da se bosta v nekaterih podatkih razlikovali od slovenskega povprečja

- HIPOTEZE

1. Tipi družin

- Večina ljudi v Sloveniji živi v družinah.
- Malo družin je brez otrok.
- Prevladujejo dvostarševske družine.
- Največji delež otrok ima poročene starše, najmanjši delež otrok pa živi v enostarševskih družinah.
- Večina partnerjev v Sloveniji je poročenih.

2. Velikost družin

- V Sloveniji prevladujejo majhne družine.
- Povprečno število članov v družini je v celotni Sloveniji okoli 4. Prevladujejo družine z dvema otrokoma.
- Verjetnost, da imaš 3 ali več bratov/sester je zelo majhna.
- Velikost družin v Ljubljani in Mariboru je pod slovenskim povprečjem.

3. Položaj posameznikov

- Otrok je več kot staršev.
- V Mariboru in Ljubljani je večji delež ljudi brez družin.
- V Mariboru in Ljubljani je več partnerjev brez otrok.

4. Izobrazba:

- Prevladujejo pari z enako stopnjo izobrazbe.
- Družine brez otrok so bolj izobražene kot tiste z otroki.
- Ženske so bolj izobražene kot moški.
- V Ljubljani in Mariboru je večji delež ljudi z višje ali visokošolsko izobrazbo.

5. Ljudje brez družine – način življenja, starost

- V Ljubljani in Mariboru je večji delež ljudi brez družin, ki živijo v skupinskem gospodinjstvu kot povprečno v Sloveniji.
- Delež starejših žensk, ki živijo same, je večji od deleža starejših moških.
- Mladi moški pogosteje živijo sami kot ženske

Načini dela:

- Microsoft Excel: zbiranje podatkov, izračuni, oblikovanje različnih grafikonov in tabele
- Power Point: oblikovanje prosojnic
- Spletni strani:
  - <https://www.datawrapper.de/>: oblikovanje zemljevidov
  - <https://www.draw.io/>: oblikovanje grafikonov

Metode analize podatkov

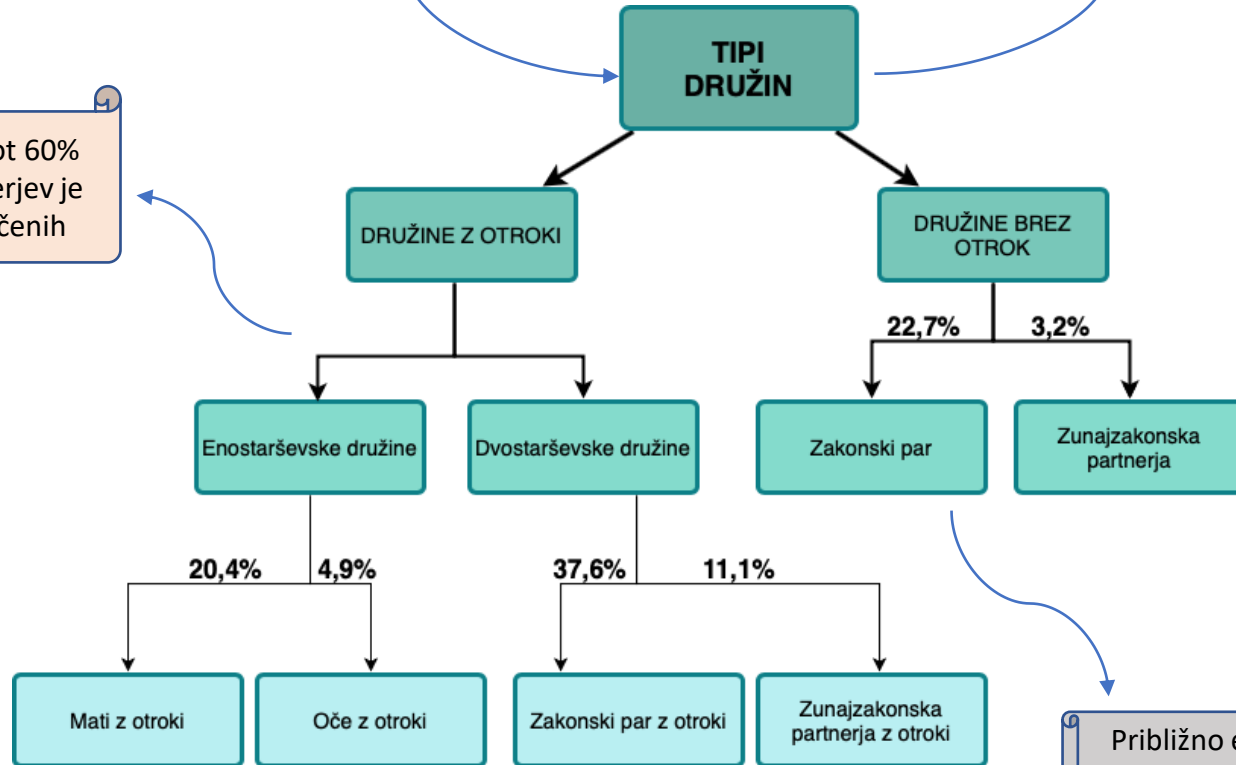
Zaradi lažje primerjave sva večino podatkov za posamezna območja preračunali v odstotke in rezultate podali v deležih

TIPI DRUŽIN

80% prebivalcev Slovenije živi v družinah, 20% prebivalcev pa je brez družine

Več kot 60% partnerjev je poročenih

Približno ena četrтина družin je brez otrok

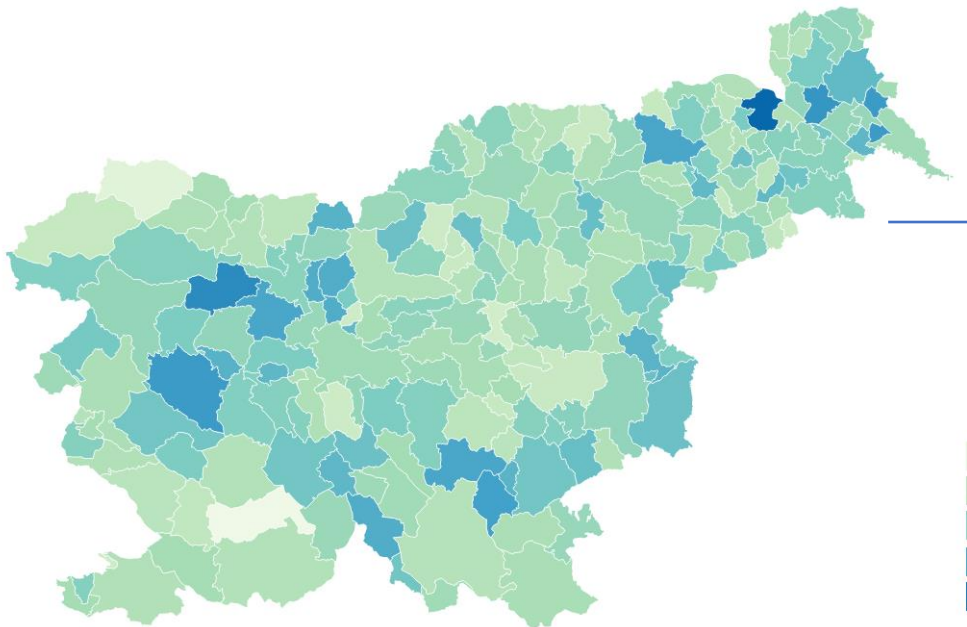
Deleži različnih tipov družin

Dvostarševska družina	Družina brez otrok
Zakonski par z otroki	Zakonski par z otroki
Zunajzakonska partnerja z otroki	Zunajzakonska partnerja z otroki
Enostarševska družina	
Mati z otroki	Oče z otroki

V vsaki peti enostarševski družini živi oče sam z otroki

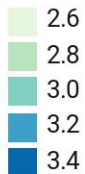
VELIKOST DRUŽIN

Povprečno število družinskih članov v družini

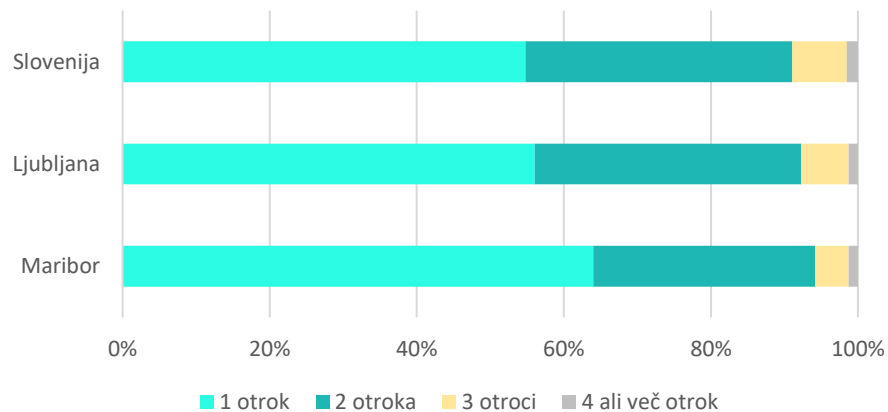

V Sloveniji ima družina povprečno 2,90 članov, medtem ko sta v Ljubljani (2,85) in v Mariboru (2,71) vrednosti nekoliko manjši

Deleži družin s posameznim številom otrok v Ljubljani so zelo podobni slovenskemu povprečju, v Mariboru nekateri deleži nekoliko odstopajo

Delež družin s posameznim številom otrok

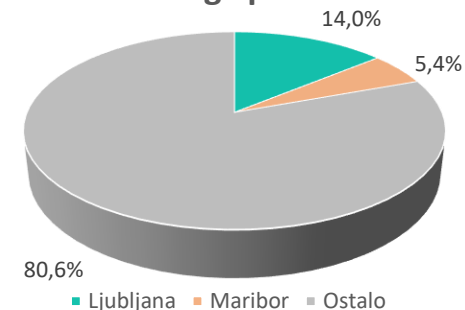

Vsak 1,8. otrok v Sloveniji in Ljubljani ter vsak 1,6. otrok v Mariboru je edinec

V vsaki 64. slovenski družini se rodijo 4 otroci ali več, medtem ko ima v Ljubljani in Mariboru toliko otrok vsaka 78. oziroma 79. družina

Ljubljana in Maribor sta kulturni, gospodarski in izobraževalni središči Slovenije. Njuno prebivalstvo predstavlja nekaj manj kot eno petino celotnega slovenskega prebivalstva

Delež celotnega prebivalstva

Zaradi lažje primerjave sva podatke za posamezna območja preračunali v odstotke in rezultate podali v deležih

POLOŽAJ POSAMEZNIKOV

Položaj posameznikov (Slovenija)

Položaj posameznikov (Ljubljana)

Položaj posameznikov (Maribor)

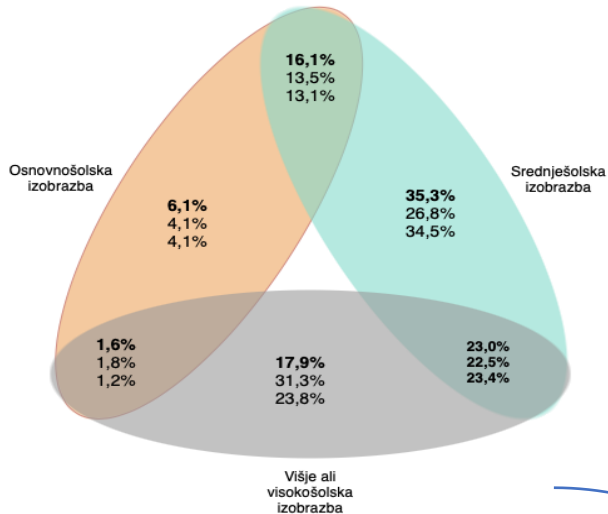
- V Ljubljani in Mariboru je delež ljudi brez družine veliko večji od slovenskega povprečja
- Približno eno desetino prebivalstva predstavljajo otroci v enostarševskih družinah
- Razmerje med številom staršev in otrok je približno 10:9
- V Ljubljani je nekoliko manj partnerjev brez otrok kot v Mariboru in Sloveniji

POLOŽAJ POSAMEZNIKOV		Slovenija	Ljubljana	Maribor	
družina	Zakonci/partnerji brez otrok	14,52%	12,81%	15,71%	
	starši	zakonci/partnerji z otroki	27,22%	23,05%	21,33%
		samski starši	7,07%	7,86%	8,12%
		otroci poročenih staršev	17,66%	14,90%	12,18%
	otroci	otroci neporočenih staršev	5,02%	4,13%	4,26%
		Otroci v enostarševski družini	9,63%	10,70%	10,58%
brez družine		18,86%	26,55%	27,82%	

IZOBRAZBA

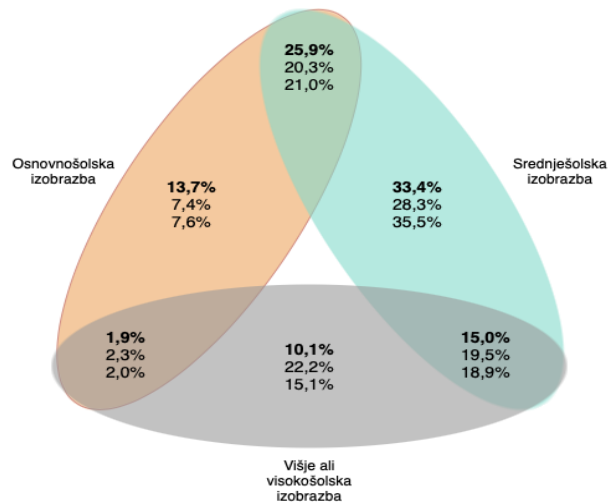
Vennov diagram: v preseku elips so prikazani partnerji z različnimi izobrazbami; če delež ni zapisan v preseku, pomeni, da imata oba partnerja enako stopnjo posamezne izobrazbe

IZOBRAZBA PARTNERJEV Z OTROKI

LEGENDA
Slovenija
Ljubljana
Maribor

IZOBRAZBA PARTNERJEV BREZ OTROK

LEGENDA
Slovenija
Ljubljana
Maribor

Izobrazba partnerjev brez otrok je nižja kakor izobrazba partnerjev z otroki

V primerjavi z moškimi ima v vseh treh območjih večji delež žensk višje ali visokošolsko izobrazbo, vendar je tudi delež žensk s končano osnovno šolo večji

V Sloveniji in Mariboru ima največ partnerjev z otroki srednješolsko izobrazbo, v Ljubljani pa višje ali visokošolsko izobrazbo

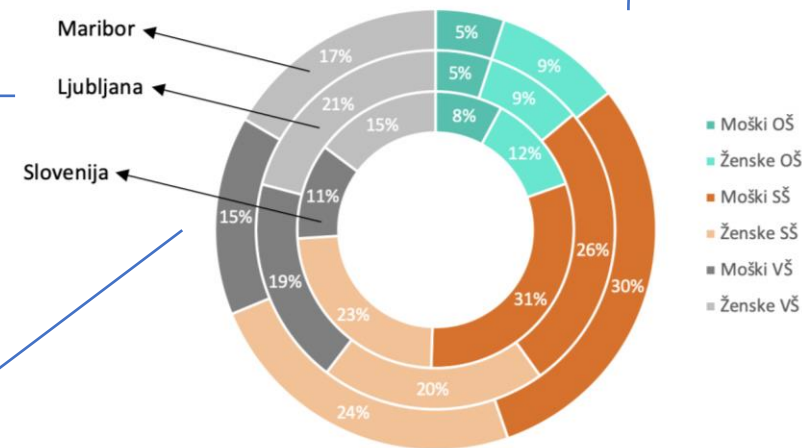
V Ljubljani so partnerji bolj izobraženi kot v Mariboru, stopnja izobrazbe v obeh mestih močno presega slovensko povprečje

V več kot polovici slovenskih družin (59%) imajo partnerji enako stopnjo izobrazbe

Deleži ljudi z višje ali visokošolsko izobrazbo:

- Slovenija: 26%
- Ljubljana: 40%
- Maribor: 32%

Stopnja izobrazbe po spolih

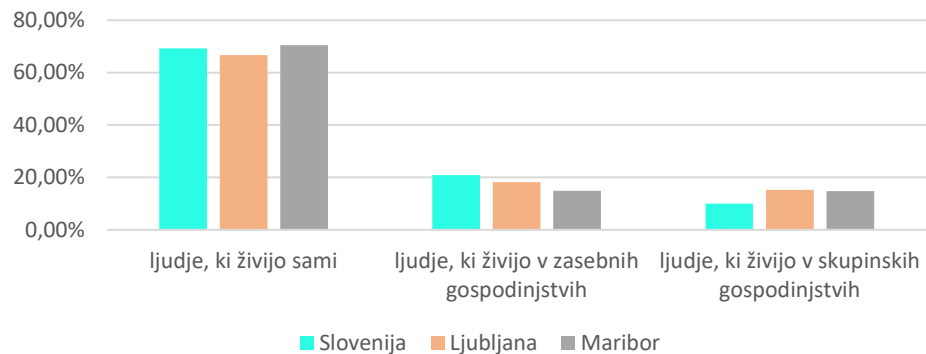

Podatki za Istospolne partnerske zveze niso všteti

LJUDJE BREZ DRUŽIN – NAČIN ŽIVLJENJA, STAROST

Deleži ljudi brez družin

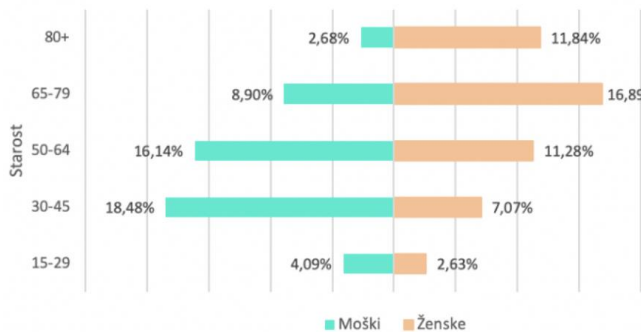
V Ljubljani in Mariboru delež ljudi, ki živijo v skupinskih gospodinjstvih, presega slovensko povprečje

Največji delež ljudi brez družin živi samih

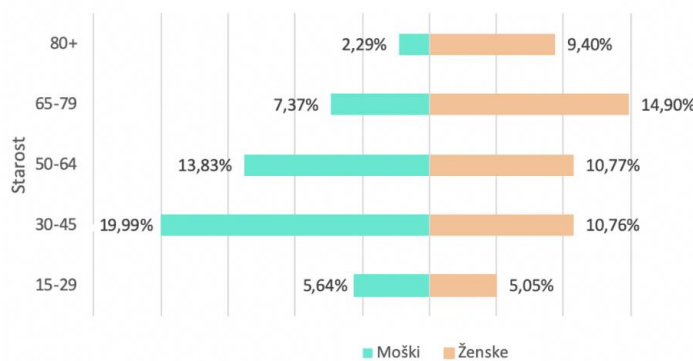
Starostne piramide za vsa tri območja so glede na obliko približno enaka → deleži moških in žensk posameznih starosti, ki živijo sami, so zelo podobni

- V starejših starostnih skupinah (65+) prevladujejo ženske, ki živijo same
- Več mlajših moških kakor žensk živi samih
- Največji delež ljudi, ki živijo sami, predstavljajo moški stari med 30 in 45 let

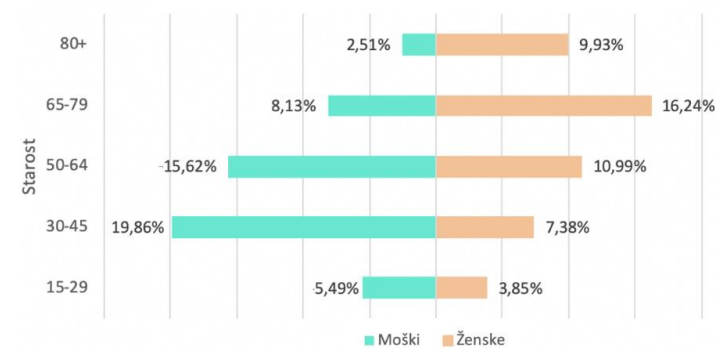
Deleži prebivalcev, ki v Sloveniji živijo sami

Deleži prebivalcev, ki v Ljubljani živijo sami

Deleži prebivalcev, ki v Mariboru živijo sami

ZAKLJUČKI

- Ugotovili sva, da večina ljudi v Sloveniji živi v družinah (80%). Vseeno je delež ljudi, ki ne živijo v družinah, precej velik (ena petina), saj v to skupino spadajo tudi starejši ljudje, katerih partnerji so preminili, njihovi otroci pa že imajo lastno družino ter mladi ljudje, ki ne živijo več pri starših, vendar še nimajo partnerjev.
- Ovrgli sva hipotezo, da je v Sloveniji malo družin brez otrok, saj se je izkazalo, da jih je kar 25%. Presenetil naju je tudi podatek, da je kar 25 % slovenskih družin enostarševskih. Preostali delež (50%) predstavljajo dvostarševske družine, s čimer sva potrdili hipotezo, da je takih družin v Sloveniji največ.
- Več kot 60% partnerjev je poročenih, vendar predvidevava, da se bo v prihodnjih letih ta številka zmanjšala, saj se nama zdi, da je vedno več mladih v zunajzakonski zvezi.
- Povprečno število družinskih članov v slovenskih družinah je približno 3 (2,90). Največje povprečje imajo občine Gornja Radgona, Železniki in Idrija, vendar tudi te ne izstopajo preveč. V Ljubljani in Mariboru je povprečno število družinskih članov nekoliko pod slovenskih povprečjem, vendar ta razlika ni velika.
- Presenetljiv se nama je zdel tudi podatek, da ima skoraj polovica družin, tako v Sloveniji kot tudi v Mariboru in Ljubljani, le enega otroka. Potrdili pa sva hipotezo, da je majhna verjetnost, da boš imel 3 ali več bratov/sester, saj ima samo vsaka 64. družina v Sloveniji toliko otrok.
- Ovrgli sva hipotezo, da je več otrok kot staršev, saj je razmerje med številom staršev in otrok 10:9.
- Potrdili sva hipotezo, da je v Mariboru in Ljubljani več ljudi brez družin, saj ti dve mesti predstavljata kulturni, gospodarski in predvsem izobraževalni središči Slovenije (glavni slovenski univerzi), v katerih živi veliko mladih ljudi, ki še nimajo lastne družine.
- Hipoteze, da je v Ljubljani in Mariboru več partnerjev brez otrok, nisva povsem potrdile, saj je v Mariboru ta delež le za 1% višji od slovenskega povprečja, v Ljubljani pa celo manjši.
- Ugotovili sva, da v Sloveniji prevladujejo partnerji z isto stopnjo izobrazbe, vendar je tudi kombinacija partnerjev z višje ali visokošolsko izobrazbo in srednješolsko izobrazbo precej pogosta.
- V Ljubljani in Mariboru je v primerjavi s slovenskim povprečjem večji delež ljudi z višje ali visokošolsko izobrazbo, kar sva tudi pričakovali, saj sta tam glavni dve slovenski univerzi, vendar naju je presenetilo, da ima je razlika med Mariborom in Ljubljano tako velika.
- Ovrževa hipotezo, da višja izobrazba vpliva na to, da ljudje nimajo otrok, saj sva ugotovili, da otrok nimajo predvsem ljudje z nižjo izobrazbo, vendar to ni glavni dejavnik, zakaj se ljudje odločajo tako.
- S krožnega diagrama sva razbrali, da ima večji delež žensk kot moških na vseh treh območjih višje ali visokošolsko izobrazbo pa tudi osnovnošolsko izobrazbo, posledično pa ima večji delež moških srednješolsko izobrazbo.
- V Ljubljani in Mariboru je večji delež ljudi, ki živijo v skupinskih gospodinjstvih, saj je tam več študentskih domov in verjetno tudi domov za upokojencev kot v drugih občinah v Sloveniji.
- S pomočjo starostnih piramid sva ugotovili, da je več starejših žensk samih, kar lahko razložimo z dejstvom, da je povprečna življenjska doba žensk nekoliko višja od moških
- V mlajših starostnih skupinah ljudi, ki živijo sami, pa prevladujejo moški. Sklepava, da ženske hitreje sklepajo zveze (bolj mlade), moški pa se za življenje v družini odločijo kasneje.

PRIKAZ IZRAČUNOV

1. Tipi družin

- Delež ljudi, ki imajo družino sva izračunali tako da sva delili `Preb_druz_tot` z `Preb_tot` in rezultat pretvorile v odstotke
- Pri izračunu deleža določenega tipa družine sva uporabili podatke `Druz_tip1`, `Druz_tip2`, `Druz_tip3`, `Druz_tip4`, `Druz_tip5`, `Druz_tip6` in `Druz_tot` (vsi se nanašajo na Slovenijo). Dobljeni rezultati so prikazani v drevesnem diagramu, ki je bil ustvarjen s pomočjo spletne strani `draw.io`, ter v hierarhičnem diagramu „Treemap“ narejenem v programu Microsoft Excel

2. Velikost družin

- Povprečno število družinskih članov v družini sva izračunali tako, da sva delili število prebivalcev v družini `Preb_druz_tot` v posamezni občini s številom vseh družin `Druz_tot` v tisti občini. Zemljevid: Na spletni strani <https://www.datawrapper.de> sva izbrali možnost izdelovanja zemljevida oziroma karte, na kateri lahko s pomočjo različnih odtenkov barve prikažeš zelen statistični podatek. Izbrali sva karto Slovenije z vsemi občinami, nato pa vnesle izračunane vrednosti.
- Deleža prebivalstva v Ljubljani in Mariboru: uporabili sva podatke `Preb_tot` za Slovenijo in občino Ljubljana-šifra občine: 061 ter občino Maribor-šifra občine: 070. Deleže sva izračunali, tako da sva delili število prebivalcev v posamezni občini s številom prebivalcev Slovenije. Dobljene rezultate sva spremenili v % in prikazali s tortnim diagramom
- Deleži družin s posameznim številom otrok. Uporabili sva podatke: `Druz_otrok_tot`, `Druz_otrok_1`, `Druz_otrok_2`, `Druz_otrok_3`, `Druz_otrok_4`. Izračunale sva deleže za vso Slovenijo, Ljubljano in Maribor; delili sva število družin z enim, dvea, tremi oziroma štirimi ali več otrok s številom vseh družin z otroki.

3. Položaj posameznikov

- Uporabile sva podatke: `Preb_druz_tot`, `Preb_druz_1`, `Preb_druz_2`, `Preb_druz_3`, `Preb_druz_4`, `Preb_druz_5`, `Preb_druz_6`, `Preb_nedruzin_tot` in `Preb_tot`. Število prebivalcev določene skupine sva delili s številom vseh prebivalcev
- Dobljene rezultate sva spremenili v procente, ki so prikazani v tabeli. Nato pa sva ustvarile še tri večstopenjske krožne diagrame

4. Izobrazba

- Uporabili sva podatke za Slovenijo, Ljubljano in Maribor
  - Druz_11_tot, Druz_11_izb1_1, Druz_11_izb12_21, Druz_11_13_31, Druz_11_2_2, Druz_11_32_23, Druz_11_izb3_3 za izračun deležev družin brez otrok, v katerih imata partnerja različne kombinacije dosežene izobrazbe
  - Druz_22_tot, Druz_22_izb1_1, Druz_22_izb12_21, Druz_22_izb13_31, Druz_22_izb2_2, Druz_22_izb32_23, Druz_22_izb3_3 za izračun deležev družin z otroki, v katerih imata partnerja različne kombinacije dosežene izobrazbe
  - Možne kombinacij: OŠ+OŠ, OŠ+SŠ, OŠ+VŠ, SŠ+SŠ, SŠ+VŠ, VŠ+VŠ
  - Podatki so prikazani v posebni obliki Vennovih diagramov, ki so bili ustvarjeni s pomočjo spletne strani draw.io
- Večstopenjski diagram
  - Dobljene rezultate sva dobili tako, da sva izračunali deleže posamezne skupine prebivalcev (določenega spola in stopnje izobrazbe). Najprej sva sešteli število moških oziroma žensk, ki imajo enako stopnjo izobrazbe, vendar živijo v različnih tipih družine. Dobljeno število sva nato delili s številom vseh oseb enakega spola ne glede na izobrazbo
  - Uporabili sva naslednje podatke (za Slovenijo, Ljubljano in Maribor): M_druz_1_tot, M_druz_1_izb1, M_druz_1_izb2, M_druz_1_izb3, Z_druz_1_tot, , Z_druz_1_izb1, Z_druz_1_izb2, Z_druz_1_izb3, M_druz_2_tot, M_druz_2_izb1, M_druz_2_izb2, M_druz_2_izb3, Z_druz_2_tot, Z_druz_2_izb1, Z_druz_2_izb2, Z_druz_2_izb3, M_druz_44_tot, M_druz_44_izb1, M_druz_44_izb2, M_druz_44_izb3, Z_druz_33_tot, Z_druz_33_izb1, Z_druz_33_izb2, Z_druz_33_izb3

5. Ljudje brez družin – način življenja, starost

- Stolpični diagram: prikazani so deleži prebivalcev, ki ne živijo v družinah. Izračunali sva jih tako, da sva delili število prebivalcev, ki živijo sami (Preb_nedruzin_1), število prebivalcev, ki živijo v zasebnem gospodinjstvu vendar niso člani družine (Preb_nedruzin_2) oziroma število prebivalcev, ki živijo v skupinskih gospodinjstvih (Preb_nedruzin_3) s številom vseh prebivalcev, ki ne živijo v družinah (Preb_nedruzin_tot)
- Starostne piramide: izračunali sva deleže ljudi po spolu in po različnih starostnih skupinah. Prikazane podatke sva izračunali tako, da sva delili število oseb nekega spola in neke starostne skupine s številom vseh ljudi brez družin. Dobljene rezultate za Slovenijo, Ljubljano in Maribor sva spremenili v procente in prikazali s posebno obliko stolpičnega diagrama
  - Starostne skupine: 15-29, 30-45, 50-64, 65-79, 80+ let
  - Uporabljeni podatki: Preb_nedruzin_tot, Preb_nedruzin_1_15-29, Preb_nedruzin_1_30-49, Preb_nedruzin_1_50-64, Preb_nedruzin_1_65-79, Preb_nedruzin_1_80+, M_nedruzin_1_15-29, M_nedruzin_1_30-49, M_nedruzin_1_50-64, M_nedruzin_1_65-79, M_nedruzin_1_80+, Z_nedruzin_1_15-29, Z_nedruzin_1_30-49, Z_nedruzin_1_50-64, Z_nedruzin_1_65-79, Z_nedruzin_1_80+